

VECKOBLADET

2015:13

150417

41:a årgången

LÖRDAGSMUSIK

Helgeandskyrkan

18 april kl 17

Lunds Allmänna Sångförening

Kerstin Hugosson, körledare

NICARAGUA OCH GUATEMALA - PERSONLIGT OCH POLITISKT OM TVÅ SARGADE LÄNDER

Onsdag 22/4 kl 18.00

Föredrag av *Maria Dahmén*, som sedan tidigt 70-tal har besökt Nicaragua och Guatemala upprepade gånger som student, internationell biståndsarbetare mm och under senare tid gjort rundresor i de båda länderna. Nu verksam som journalist på tidskriften Faktum. Gerillakriget i **Nicaragua** ledde till en revolution 1979. Gerillakriget i **Guatemala** utmynnade i ett "fredsavtal" 1996 med Norge i en huvudroll. Båda länderna är i dag fortsatt fattiga och instabila. Det politiska våldet har ersatts av desperation och kriminalitet.

Guatemala har en erkänt färgstark historia, både politiskt som högsäte under kolonialtiden och kulturellt under Mayaepoken.

Nicaragua behärskades av två starka kolonialmakter – västra delen av spanjorerna och östra delen av engelsmännen, vilket gav helt olika förutsättningar för landets utveckling.

Gemensamt för länderna är vulkaner, långa stränder och exotiska djur. Guatemala är en turistmagnet medan Nicaragua fortfarande är i startgroparna för att utvecklas som turistland

Plats: Sal L 503, SOL - Språk- och Litteraturcentrum, Helgonabacken 12, Lund

Arrangör: Vänortsföreningen Lund-León

FOTBOLL OCH NÄKTERGAL AV GUNNAR STENSSON

Skotten mot mål dunsar dovt och ropen av jubel eller besvikelse ekar. Åtta matcher pågår i blåst, regn och dimma. De blöta bollarna studsar i gräset. Spelarna halkar och får gräsfläckar på sina bara knän. Korpfbollen på Korpvallen har inletts. Skymningen faller vid halvåttatiden men ännu är inte alla matcher avgjorda.

Häggträden vid Vårvädersvägen är redan genomskinligt gröna, men lindarna längs Västanväg tvekar. De vet att det gör ont när knoppar brista.

Plommonträden vid Höje å står i blom. En näktergal sjöng i den gråkalla morgondimman. Jag samlade en kasse nässlor till soppa på lördag.

BANKÖVERTAGANDET AV KARIN S

En rik direktör på sparbanken
kom på den förträffliga tanken:

”Ta bort allt kontant,
det blir bra för var tant.
För då slipper hon gå till sparbanken.”

En tant med pengar på banken
blev skrämmd av den rysliga tanken.

”Min lilla sparpeng
skulle räckt till ny säng.
Jag får sova på bänken vid banken.”

Runt tanten som lagt sig på bänken
kom horder av tanter: ”För fanken!

Vi bråkar och stör,
ropar slagord i kör
och tar över den uschliga banken.”

KHALIDA JARRAR MÅSTE FRIGES! AV GUNNAR OLOFSSON

[Free Khalida Jarrar Now](#)

Den israeliska regimen har beslutat att sätta Khalida Jarrar, en palestinsk jurist och demokratiskt vald medlem av det palestinska parlamentet, i så kallat ”administrativt förvar”. Beslutet gäller till att börja med 6 månader, och innebär fängslande utan rättegång eller dom. Enligt en militärorder utgör Jarrar ”ett hot mot säkerheten i regionen”.

Det israeliska rättssystemet diskriminerar konsekvent palestinierna, som i de ockuperade

områdena - till skillnad från de judiska ockupanterna i samma områden – lyder helt under militärlagar. Arresteringar är vanliga och barn ned till 12 års ålder fängslas och torteras av israelisk militär. Antalet politiska fångar i Israel varierar, men ligger oftast kring 5.000. I nuläget är över 500 personer – varav 15 medlemmar av det palestinska parlamentet, inklusive talmannen Dr. Aziz Dweik – placerade i administrativt förvar.

Khalida Jarrar har framför allt engagerat sig i kvinnornas situation och för de palestinska fångarnas sak. Hon har också aktivt förordat Palestinas anslutning till stadgan för den Internationella Brottmålsdomstolen i Haag (ICC) – en plats där krigsbrott i konflikten Israel/Palestina kan komma att bedömas. Det är förmodligen för detta stöd för ICC som hon blivit fängslad.

Den svenska regeringen kan knappast med bevarad trovärdighet i längden överse med den israeliska regimens ständigt pågående brott mot demokrati och mänskliga rättigheter, och fortsätta att utveckla handel, kultur och idrott med Israel som om ingenting hänt. Det är dags att sätta ner foten, kräva att Khalida Jarrar och de andra politiska fångarna frigges och att ockupationen upphör. Israel måste bojkottas och isoleras tills man insett att den här politiken inte accepteras.

LÅST LÄGE I GAZA - NY RAPPORT

För att undvika att våldet trappas upp måste återuppbyggnaden av Gaza komma igång snarast. I en ny rapport konstaterar vi att bara 27 procent av de utlovade medlen från det internationella samfundet hittills kommit in och situationen för människorna i Gaza är akut.

[Läs rapporten »](#)

Suleiman har byggt ett litet hus med ett rum av resterna av sitt gamla, som bombades i augusti 2014: “Det här var vår enda lösning. Livet blir mer och mer outhärdligt. Vi hoppas bara på en enda sak: Återuppbyggnad. Men ärligt talat, jag vet inte om det är nån idé att fortsätta hoppas,” säger han.

Foto: Anas al Baba/Oxfam

GRASS OCH RIFBJERG AV LUCIFER

Tiden går och plötsligt är några stötspelare borta.

Den köttige Grass

Günter Grass var en sådan. Blecktrumman är oförglömlig, både som bok och film (ålfisket med hästhuvudet, kärleks-scenen med Oskars mor på ett hotellrum). Det var någonting köttigt och materiellt över allt han skrev, också när han skrev om politik. Han ställde inte upp i hyllningskören när Västtyskland annekterade DDR, eller snarare köpte. Visst hade Europa mått bättre om det hade varit en mera jämbördig förening mellan de båda staterna. Hans öppenhet över hans ungdoms entusiasm för nazismen slår det mesta och den sena beskrivningen om hur han i krigets sista månader tjänstgjorde i Waffen SS är trots allt hedrande. Han står för vad han gjorde, om än sent.

Stor-Klas

Klaus Rifbjerg är verkligen en helt annan historia. Han är en personifiering av den frisinnade danska borgerligheten, kulturradikalismen i Poul Henningsons efterföljd. I Danmark finns det ett helt parti i hans anda, Radikale Venstre, som sitter i regering med de danska socialdemokraterna. Det är mycket långt från Jan Björklunds folkparti. Som författare behärskade han alla genrer. Danska skolelever läser hans genombrottsbok *Den kroniske oskyld* obligatoriskt i skolan. Här ett citat ur hans mest kända diktsamling *Amagerdigte*.

Jeg tror mange foragter Amagerbrogade
min praktfulde hjerteflod
men sig mig hvorfor den skulle være værre
end Fredrikssundsvej, Valby Langgade
Peter Bangs Vej och Istedgade?
Hvofor er dens monstruøse forvirring
og opsigtsvækkende smagsløshed
mindreværdig i forhold til andre kvarterers
hovedstrøg?

Dominerande

Rifbjerg var en dominerande person i danskt kulturliv: han var länge redaktör för *Vindrosen*, han hade ett avgörande inflytande över Gyldendals utgivning, han skrev om litteratur i *Politiken* och *Information*. Han var modernismens ledande företrädare t.o.m. inom filmen. Jag minns när jag såg hans *Weekend* på 60-talet, en film präglad av lättsam erotik i sommarhusen uppe på Nordsjälland – det var väl så ett liv skulle levas. Han kom själv från det småborgerliga Amager men nästan allt han gjorde handlade om välmående medelklassen. Mycket riktigt öppnade han en gourmetrestaurang i den övre prisklassen på 80-talet och körde omkring i en stor amerikansk bil. Tidvis bodde han i Spanien.

Men med 68-revolten var hans riktiga storhetstid slut. Han var visserligen rimligt politisk vänstersinnad, men med den nya tidens folk hade han inte så mycket gemensamt. Han var ofattbart produktiv med ett par böcker om året. Han var en aktiv och skicklig polemiker och så vitt man förstår hatad av dem han gick åt. Han var en utomordentlig författare inom sina gränser. Sådana som han finns inte mer.

GÜNTHER GRASS ÄR DÖD

Den tyska historien och den tyska efterkrigslitteraturen fanns mer koncentrerad i denna man än i någon annan människa. Och därför kommer man alltid att gripa efter *Blecktrumman* av historiska, litterära eller politiska skäl, och minnas honom: en man som var Tyskland, skrev *Thomas Steinfeld i SDS 14/4, (översättning Per Svensson).*

För exakt tre år sedan publicerade vi Günter Grass dikt *Vad som måste sägas*, Was gesagt werden muss, VB 13, 2012. Den hör till det sista Günter Grass skrev och tilldrog sig stor politisk uppmärksamhet genom att varna för Israels kärnvapen och risken för ett israeliskt angrepp mot Iran, alltså de problem som man nu försöker lösa genom överenskommelsen i Lausanne.

[Läs dikten!](#)

ARVET EFTER OBAMA. NORMALA RELATIONER MED IRAN OCH KUBA? AV GUNNAR STENSSON

I VB 12 berättade vi om det avtal som slutits mellan Iran och medlemmarna i FN:s säkerhetsråd plus Tyskland. Det innebär att Iran går med på internationell kontroll av sitt kärnenergiprogram mot att sanktionerna upphör. USA hoppas att avtalet ska minska den dubbla risken för ett israeliskt angrepp på Iran och ett krig mellan Saudiarabien och Iran.

Relationerna mellan USA och Iran normaliseras efter att ha varit frusna i 36 år på grund av Irans ockupation av den amerikanska ambassaden i Teheran. På en bild skakar presidenterna Rouhani och Obama leende hand.

Betydande motsättningar mellan Iran och USA kvarstår. Redan när artikeln skrevs inträffade två politiska konfrontationer och en vecka senare en tredje.

Iran ställde som ultimatum att alla sanktioner måste upphöra samma dag som slutdokumentet undertecknas.

Utrikesminister John Kerry krävde att Iran stoppar stödet till rebellerna i Jemen. USA ingår nämligen i den allians som under saudisk ledning stöder regimen i Jemen med trupp, vapenleveranser och flygbombningar.

En dryg vecka efter att det preliminära avtalet slutits meddelar Ryssland, att man nu anser sanktionerna hävda och därför ökar handeln med Iran. Ryssland behöver olja och Iran behöver livsmedel, bl a vete. Dessutom förser Ryssland Iran med moderna luftvärnsmissiler.

En kompromiss i den amerikanska kongressen innebär att republikanerna, som utgör majoriteten, förbinder sig att avstå från att stoppa förhandlingarna medan de pågår, men däremot får chansen att rösta om det färdiga avtalet sedan det slutits.

- Det här är en framgång för israelisk politik, säger den israeliska regeringen.
- Om inte sanktionerna mot Iran hävs så blir det inget avtal, säger president Rouhani.

Förbindelserna mellan USA och Kuba, som varit brutna sedan den kubanska revolutionen för mer än 50 år sedan, normaliserades samtidigt. Nu ska terrorstämpeln på Kuba äntligen undanröjas. Raul Castro och Obama skakade hand i samband med det panamerikanska mötet förra helgen.

President Obama har inte lyckats genomföra mycket under sin tid som president. Inrikespolitiskt är sjukförsäkringen den viktigaste framgången. Han har avslutat USA:s krig i Afghanistan och Irak (nästan), men inte förmått avveckla koncentrationslägret Guantanamo.

Om han kan upprätta varaktiga relationer med Iran och Kuba, efterlämnar han ett fredsarv till Hillary Clinton att bygga vidare på.

Om en republikan blir USA:s president är vi tillbaka i 1930-talet.

JOBBA HÅRT. VAR ARTIG. AV GUNNAR STENSSON

Studieförbundet Vuxenskolan, vars VD härom veckan beslöt att lägga ner gymnasieskolan Humanus och ställa 70 elever och ett tjug lärare på bar backe, har tillsammans med Ohlininstitutet gett ut antologin *Klassresan*.

Boken hyllades av Heidi Avellan under rubriken *Duktig flicka klassreser själv* på en helsida i *Sydsvenskan* i lördags. Dagens Nyheter ägnade den en huvudledare, rubricerad *Sverige mår bra av mer social rörlighet* i måndags.

Så *Klassresan* har fått en överdådig marknadsföring!

Therese Bohman skriver i sitt bidrag "Lika gärna som duktigheten kan vara en börda, kan den vara ett vapen". Ett annat bidrag handlar om en brittisk skola som lyckats bryta en negativ trend.

Både *Sydsvenskan* och *Dagens Nyheter* tar upp just dessa båda artiklar, så de uttrycker väl bäst den liberala synen på skolan. I antologin går det bra för duktiga Annika och artige Tomas. Pippi och Emil lyser med sin frånvaro.

Men visst är det intressant att läsa om en skola som lyckas genom att tillämpa principerna: Work hard. Be nice.

Filmen *Vänd dem inte ryggen* från 1950-talet hade samma tema (samtidigt som den introducerade en av de första rocklåtarna: Rock around the clock).

Fast vi har väl, fränsett Jan Björklunds liberaler, kommit lite längre de senaste 60 åren?

Ärligt talat, vill vi ha det klassamhälle som antologins titel *Klassresan* förutsätter? Klassamhället är idag mer destruktivt än det varit någon gång i Sverige sedan 1950-talet.

Bemanningsföretagen har funnit en ny metod i konsten att stjäla skattemedel: de hyr ut lärare till skolföretagen! Mellanhänder profiterar på mellanhänder, som parasiterar på skattemedel.

Och vi har fått en ny underklass: prekariatet.

Den duktiga flickan i Humanus fick inte chansen att göra någon klassresa. Att pojkar var arbetsamma och artiga hjälpte dem inte. När skolan inte gav vinst beslöt Studieförbundet Vuxenskolan att lägga ner den.

Inom prekariatet och bland de nya svenskarna finns den välutbildade och solidariska begåvningsreserv som solidariskt kan leda kampen för rättvisa i ett hårdnande klassamhälle där giriga kommandorer härjar under den vilseledande benämningen entreprenörer.

Och var övertygade om att borgerliga politiker kommer att upprepa antologins slagord i tid och otid. Jobba hårt. Var artig.

SVENSK EKONOMI DE SENASTE ÅREN - EN UTVÄRDERING AV 8 ÅR MED ALLIANSEN AV SVEN-HUGO MATTSSON

Hur klarar man av att sänka skatter där de rikaste får merparten och de fattigaste några smulor från de rikas bord, utan att de fattiga reagerar och går ut på gator och torg och protesterar. De fattiga som inte lever ett värdigt ekonomiskt liv. En orsak är att de fattiga inte har någon röst, de har ingen tidning och andra sätt att meddela sig.

Varför har Anders Borg en air av att han är en skicklig finansminister när han lämnar efter sig ett underskott på 87 miljarder, det sista året. De fyra sista åren av regeringsperioden, 2011-2014, när ekonomin steg, ökade statsskulden med 250 miljarder.

Ett svar kan vara att man i sitt språk har en demagogi som är skicklig, beskriver saker och ting på ett sätt som knappast är adekvat, man utesluter sanningar för att framstå i god dager. Man har dessutom kompisar bland ekonomer som beskriver ekonomin på ett konstigt sätt.

Exempel

Exempel på detta är konjunkturinstitutet. För en tid sen gick man ut och gav en prognos på hur ekonomin kommer att utvecklas 2015 och 2016, man spår 6.4% ökning de här två åren. En tjänsteperson på KI kallar detta en ljusning i ekonomin och sen kommer: "för en gångs skull".

Har då svensk ekonomi befunnit sig i mörker, tja. De senaste 5 åren 2010-14 har svensk ekonomi stigit med drygt 12%. Ljusningen i svensk ekonomi kom redan 2010 efter nergången 2008-2009.

Ett annat exempel. Jan Nylander, ekonomi-reporter på Rapport, menar med utgångspunkt från KI:s rapport att vi nu lämnar en 10-årig lågkonjunktur. Fakta är följande: åren 2005-2014 steg svensk ekonomi med nästan 18 %. Lågkonjunktur? Visst, jag har förstått att kapitalismen och Alliansföreträdare tycker att man skall ha en ungefärlig tillväxt på över 1.5% för att det skall räknas som högkonjunktur. Nylander har alltså anammat borgerlighetens språkbruk. Låt

oss titta på vad 18% tillväxt innebar i kronor under den här tiden. Den innebar en tillväxt på 582 miljarder, det motsvarar ungefär 60.000 kr per individ i landet. Lågkonjunktur? Nä, en tillväxt innebär inte att pengarna går ner i de enskildas fickor men siffran är ändå intressant. Det är ju ur den här tillväxten Alliansen har kunnat sänka skatter.

”Värsta krisen sen 30-talet”

Jag har hört det här demagogiska uttrycket från alliansföreträdare massvis av gånger. Jag tror nog att man skall akta sig för att jämföra den ekonomiska kris vi hade 2008-2009 med den under 30-talet. En anledning är att svensk ekonomi nu är urstark och den nergång i ekonomin som var 2008-9, var redan återhämtad 2010. 2008 och 2009 var nergången 5.8 procent i vår ekonomi, redan 2010 var detta återhämtat, då steg ekonomin 6.0% och sen dess, som visats, har vår ekonomi stigit ytterligare.

Vad kunde vi gjort istället?

Förutom att Alliansregeringen under 8 år har skött vår ekonomi dåligt, trots en faktisk högkonjunktur lämnar man över ett stort underskott. Man skall också komma ihåg att man ärvde en mycket stark ekonomi från Socialdemokraterna. De första åren under 2000-talet fram till Alliansens tillträde steg ekonomin med ca 20 %. Det var från den här utgångspunkten man kunde starta sina skattesänkningar.

Jag påstår inte att den föregående regeringen ”tog från de fattiga och gav till de rika”. De skattesänkningar man genomförde kunde tas ur en stark ekonomisk tillväxt. Men att så fullständigt ommöblera ekonomin är enligt min mening direkt omoraliskt även sett med utgångspunkten av en osolidarisk politisk inriktning.

För de pengar tillväxten har gett kunde man, förslagsvis, höjt garantipensionen till 10.000 kr, för närvarande ca 8.000 kr för den som är singel. Man kunde också höjt grundavdraget till samma nivå, detta hade gett de fattigaste en betydligt rimligare vardag där dessa inte behövt gå med mössan i hand. Man kunde höjt ersättningen ordentligt för de som är arbetslösa och aldrig infört arbetslöshetsskatten. Vi talar, med all rätt, om pensionärsskatten. Men den som är arbetslös betalar, vid samma inkomst, betydligt mer än en pensionär. Man straffar den som redan ligger.

Man kunde istället med utgångspunkt från den tillväxt Alliansen hade, överfört flera 10-tals miljarder till kommunerna. Man kunde höjt barnbidragen och förbättrat för ensamstående föräldrar. Man kunde dessutom investerat i järnväg och skola. Man kunde, kort sagt, göra Sverige till ett rimligare ekonomiskt land att leva i även för de fattigaste. Nu lever de rikaste i överflöd medan allt fler har blivit relativt fattigare.